

RIKSADVOKATEN

Det kongelige barne- og likestillingsdepartement
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

BARNE-, LIKESTILLINGS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET	
Arkivkode:	530.00
Dato:	5.2.2010
Saksnr:	2010/00033 - 046

REF.:
200902447-/ELR

VAR REF.:
Ra 09-418 THK/jaa
421.1

DATO:
3. februar 2010

HØRING – NOU 2009; 14 ET HELHETLIG DISKRIMINERINGSVERN

Det vises til departementets høringsbrev av 26. juni 2009.

1. Ny diskrimineringslov

Fra et håndhevingssynspunkt er det utvilsomt en fordel at lovgivningen ikke er for fragmentert siden dette lettere gir borgere oversikt over hvilke rettigheter og plikter som er etablert. Riksadvokaten gir således sin tilslutning til utvalgets forslag om at de gjeldende diskrimineringslover samles i en ny helhetlig diskrimineringslov.

Riksadvokaten har merket seg at utvalget ikke har behandlet straffelovens regler om diskrimineringsvern (straffeloven §§ 135a og 349a) og at den straffesanksjonering som foreslås inntatt i den nye diskrimineringsloven ikke innebærer noen endring av gjeldende rett. Dette gjør at uttalelsen herfra denne gang kan gjøres kortfattet.

Riksadvokaten gir sin tilslutning til videreføringen av hovedregelen om at overtredelser av diskrimineringsloven(e) ikke er straffbart. Den særlige straffesanksjoneringen av manglende etterlevelse av pålegg m.m. gitt av diskrimineringsnemnda som nevnt i lovutkastet § 51 synes likevel godt begrunnet.

Riksadvokaten har ikke innvendinger mot at straffebudet for grov overtredelse av forbudet mot diskriminering på grunn av etnisitet videreføres. Selv om lovutkastet § 52 viderefører det tidligere straffebudet i lov om etnisk diskriminering, nevner riksadvokaten at bestemmelsen ikke er heldig utformet. Første ledd første punktum er uoversiktlig, og tilfredsstillende ikke uten videre kravene til klarhet i et straffebud. I en og samme setning inntas både det objektive gjerningsinnhold, kravet til subjektiv skyld, medvirkning og strafferamme. Bestemmelsen blir særlig tungt tilgjengelig fordi det objektive gjerningsinnhold består av tre forskjellige handlingsalternativer (overtredelser av forbudet mot hhv. etnisk diskriminering, etnisk trakassering og instruks om etnisk diskriminering). Medvirkningsalternativet bør formentlig inntas i et eget ledd. Videre kan de forskjellige

straffbare handlingsalternativer med fordel tydeliggjøres. Det er mulig bestemmelsens første ledd får bedre oppbygging om den f.eks. formuleres etter flg. mønster:

Den som forsettlig i felleskap med minst to andre personer, grovt overtrer forbudet mot

- a) diskriminering på grunn av etnisitet, jf. § 4,
- b) trakassering på grunn av etnisitet, jf. § 7, eller
- c) instruks om å diskriminere på grunn av etnisitet, jf. § 8,

straffes med bøter eller fengsel inntil tre år. Den som tidligere er ilagt straff for overtredelse av denne bestemmelse, kan straffes selv om overtredelsen ikke er grov.

2. Ny grunnlovsbestemmelse

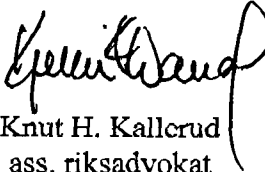
Generelt bør det etter riksadvokatens oppfatning utvises varsomhet med å ta inn nye rettigheter i Grunnloven, i alle fall uten en grundig konsekvensanalyse.

Riksadvokaten gir likevel sin tilslutning til at det innføres et grunnlovsvern mot diskriminering. Tolkningen av straffeloven § 135a om diskriminerende og hatefulle ytringer må som kjent tolkes i lys av Grunnloven § 100 om ytringsfrihet, hvilket gjennomgående vil tale for en innskrenkende tolkning, jf. for eksempel Rt. 1997 side 1821 (Kjuus), Rt. 2002 side 1618 (Boot Boys) og Rt. 2007 side 1807 (Vigrid). En ny grunnlovsregel om vern mot diskriminering vil kunne skape en bedre balanse i dette rettskildebildet.

Riksadvokaten gir sin tilslutning til utvalgets mindretall når det gjelder utformingen av bestemmelsen og viser til argumentasjonen på side 321 – 322.

3. Ratifisering av tilleggsprotokoll nr. 12 til EMK

Riksadvokaten er enig med utvalgets flertall i at tilleggsprotokoll nr. 12 ikke bør ratifiseres. Det vises særlig til at forpliktelsene etter protokollen fremstår som svært usikre, jf. nærmere argumentasjon fra utvalgets flertall på side 298-299, som riksadvokaten i det vesentlige er enig i. Dersom protokollen likevel ratifiseres er riksadvokaten, i likhet med utvalgets flertall, av den oppfatning at protokollen bør inkorporeres i diskrimineringsloven, ikke menneskerettsloven. Inkorporering i menneskerettsloven vil innebære en unødvendig komplisering av rettskildebildet ettersom forpliktelsene etter protokollen da vil få forrang foran norsk lov.

Knut H. Kallrud
ass. riksadvokat

Tor Henning Knudsen
kst. statsadvokat